
Digitalni arhiv hrvatskih mrežnih publikacija

Tanja Buzina

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

<http://www.nsk.hr/digarhiv>

Sadržaj

- Zašto arhivirati mrežnu građu
- Početak arhiviranja mrežne građe u NSK
- Izgradnja fonda : kriteriji odabira
- Identifikacija i nakladnici
- Katalogizacija
- Arhiviranje : razmjena podataka katalog-arhiv
- Statistika
- Planovi za sljedeću fazu

Zašto arhivirati mrežnu građu

- Sadržaj weba kao dio nacionalne kulturne baštine (Konferencija Ravnatelja Europskih Nacionalnih Knjižnica/Udruženje Europskih Nakladnika (CENL/FEP, rev. 2005))
- Prosječni životni vijek mrežnog mjesta : 44 dana (Cunnea, 2007)
- 33 % citiranih URL-ova znanstvenih radova nestane sa weba (Cunnea, 2007)
- Zakoni o obveznom primjerku uključuju i mrežnu građu

“Hrvatska vina i vinari”: arhivirano 2005

The screenshot shows a Microsoft Internet Explorer browser window displaying the website 'Hrvatska vina i vinari'. The address bar shows the URL: <http://damp-admin.nsk.hr/arhiva/vol1/1102/5163/www.hrvatska-vina.com/hr/vinske%20ceste/index.htm>. The page content is in Croatian and features a navigation menu on the left with items like 'Vina', 'Vinski kutak', and 'Vinske ceste'. The main content area has two sections: 'Koncept vinske ceste' and 'Vinske ceste'. The 'Koncept vinske ceste' section describes the concept of a wine route as a special form of selling agricultural products from a specific region, often involving a 'wine road' that passes through vineyards and wine cellars. The 'Vinske ceste' section highlights the Istrian wine route, mentioning its development and the role of various wineries like Mateošević, Morena Degrossa, and Franka Kozlovića. The browser's taskbar at the bottom shows several open applications, including 'Digitalni arhiv hrvatskih...', 'Hrvatska vina i vinari...', and 'Microsoft PowerPoint...'. The system clock in the bottom right corner indicates the time as 11:09.

Koncept vinske ceste

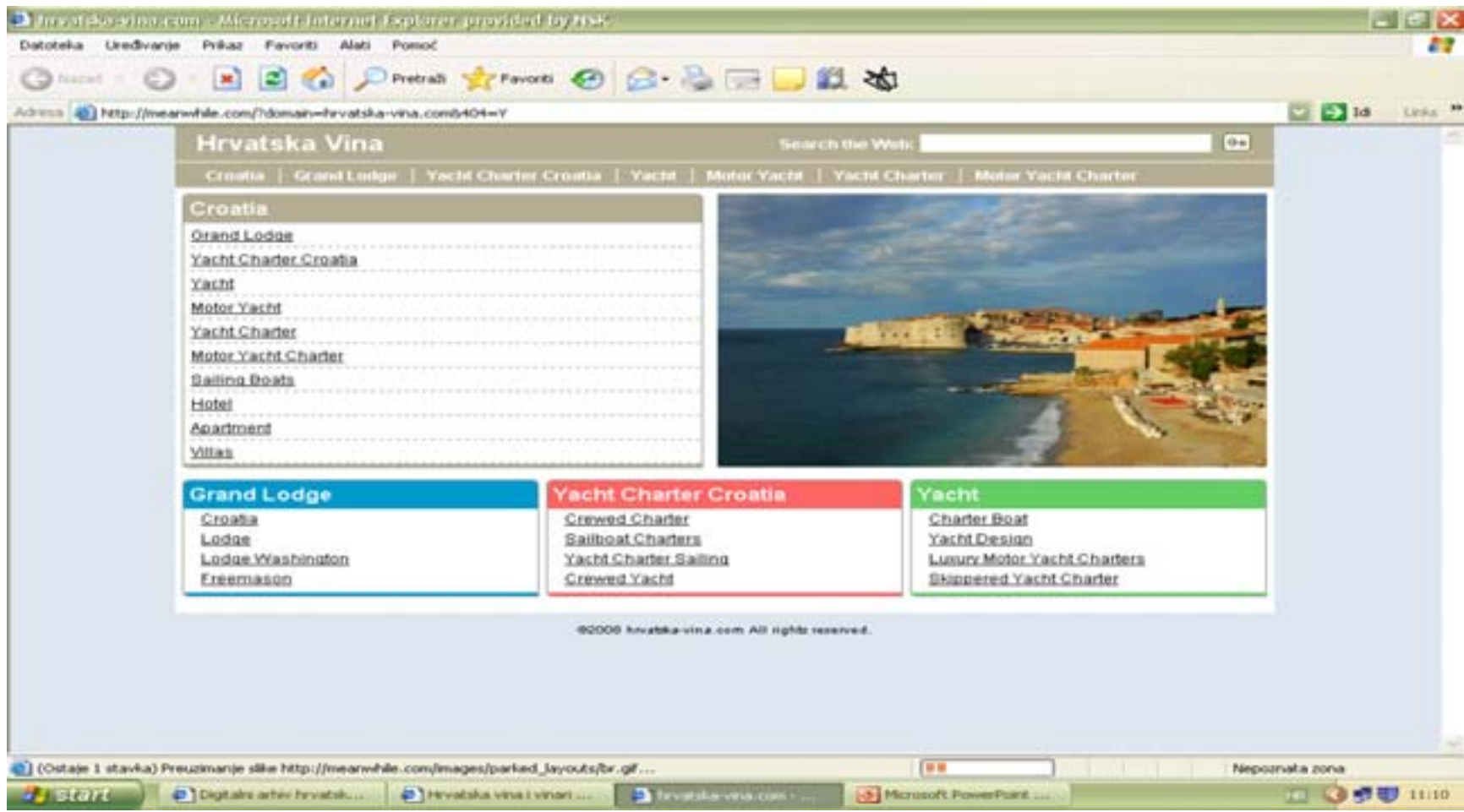
Vinska cesta poseban je oblik prodaje poljoprivrednih proizvoda nekog vinorodnog područja na kojem seljačka gospodarstva i ostali sudionici, udruženi pod zajedničkim nazivom vinske ceste, nude svoje proizvode, posebice vino i ostale seljačke specijalitete. Uz ugostiteljsku i ostalu turističku ponudu vinsku cestu čini prirodna ljepota i posebnost okoliša kroz koji prolazi, prirodne i kulturne znamenitosti, te vijest i tradicija područja. Vinorodno područje je postojeće i potencijalno vinogradarsko područje kojim prolazi vinska cesta. Vinorodno područje obuhvaća i bliže turističke atrakcije odnosno bliža naselja koja nisu na trasi vinske ceste, a ako ona povećavaju eno-turističku ponudu. "Izgradnja" nove vinske ceste obuhvaća niz aktivnosti od definiranja ugostiteljske ponude na vinskoj cesti, definiranja trase vinske ceste, uređivanja prostora za primanje gostiju, gospodarskih dvorišta, izrade znakovlja, do označavanja vinske ceste, promocija, proširenja turističke ponude, rekonstrukcija odnosno popravka trase vinskih cesti itd. Temeljni kriterij pri definiranju trasa vinskih cesta treba biti ponuda vina i ostalih seljačkih specijaliteta na vinarskim gospodarstvima. "Izgradnja" vinske ceste pretpostavlja niz specijalističkih znanja i vještina iz različitih područja: tržišta i marketinga vina, vinogradarstva i vinarstva, arhitekture i prostorne arhitekture, prava, ugostiteljstva itd. Sa završetkom "izgradnje" vinske ceste ne završava i posao s njome. Ovo je samo prvi korak na tom putu. Vinska cesta nikad nije završena i u nju treba neprestano ulagati.

Vinske ceste

ISTRA U samo nekoliko godina Istra je preuzela primat u proizvodnji kvalitetnih vina. Izgrađen je fenomenološki posve nov odnos prema kulturi uživanja u vinima, nešto slično onome što se, primjerice, može susresti u Francuskoj. Diljem istarskog poluotoka, uz vinske ceste, izraslo je 70ak, većinom novih vinskih podruma u koja svakodnevno hodočaste stotine turista kušajući i kupujući ponajviše istarske specijalitete poput "mahazije", "muškata", "terana", "refoška", "borgonje", ali i "pinota", "chardonnaya", "merlota", "Cabernet sauvignona".

Proizvođači vina poput Nice Matoševića, Morena Degrossa, Armanda i Franka Kozlovića, Morena Coronica, Petera Poletija već su se okitili medaljama na najuglednijim europskim sajmovima vina. Ukupno u vinskim cestama Istre sudjeluje 93 vinara. [više](#)

“Hrvatska vina i vinari”: dana 19.2.2008

Novi Sisački tjednik : arhivirano 2005

<http://www.sisak-press.hr/>

The screenshot shows the homepage of the Novi Sisački Tjednik website. The browser window title is "NOVI SISAČKI TJEDNIK - Microsoft Internet Explorer, provided by NSK". The address bar shows the URL: <http://damp-admin.nsk.hr/arhiva/vol1/366/6368/www.sisak-press.hr/index.html>.

The main content area features a large banner with the text "mjesto za Vašu reklamu!!!", "novi", and "SISAČKI TJEDNIK". Below the banner is a photograph of a church with a red roof and a yellow tower, surrounded by snow-covered trees. The caption reads: "Grafička mapa 'Sisak sv. Kvirinu biskupu i mučeniku 303.-2003.' izdana u nakladi Sisak Pressa". Below the photo is the text "SISAK SVETOM KVIRINU".

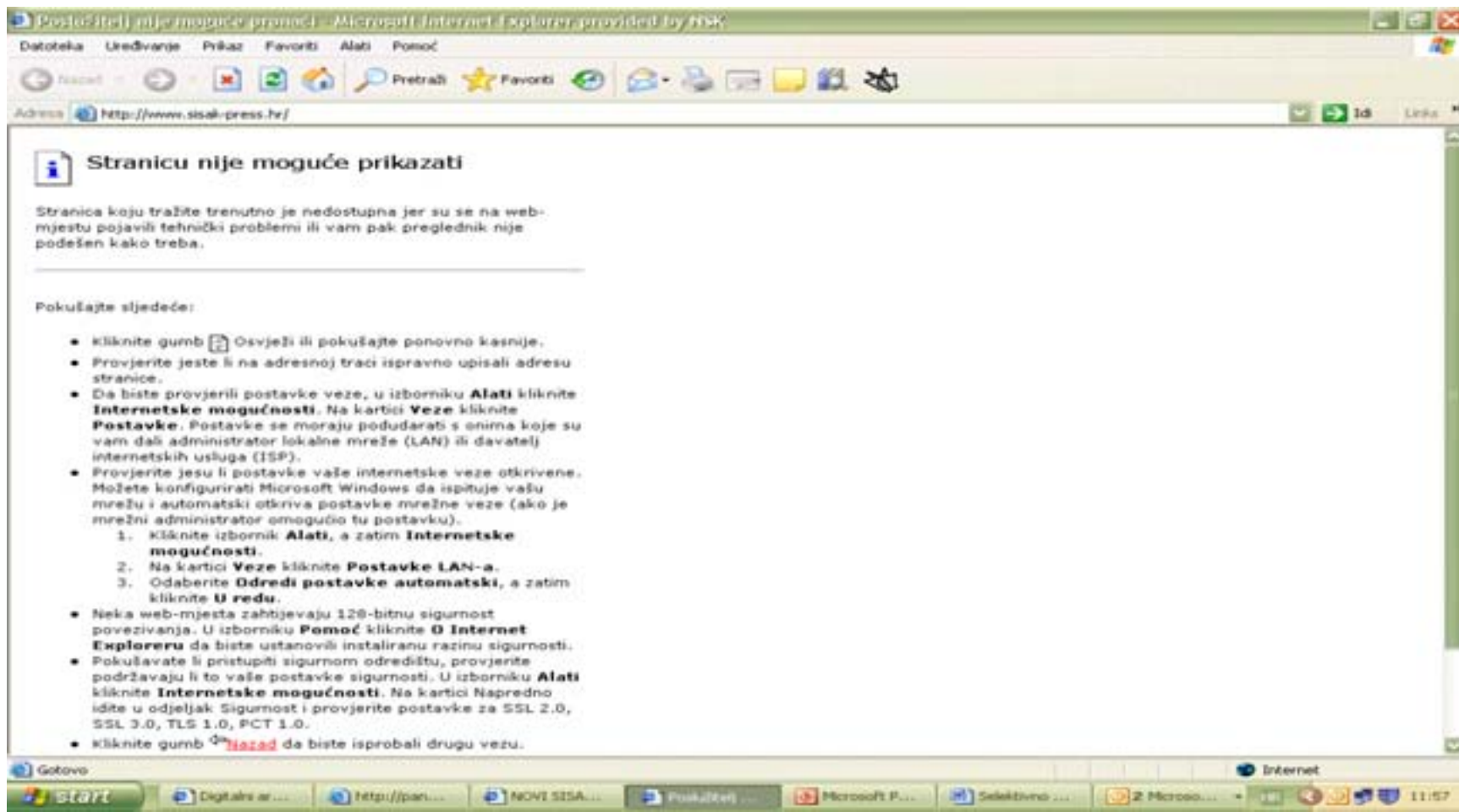
On the left side, there is a vertical menu titled "ELEKTRONSKO IZDANJE" with the following items: Broj 263 (01.01.2004), Naslovnica, Poštika, Grad, Kultura, Crna kronika, Sport, Intervju, Reportaža, Događaji, Službeni glasnik, Servisne informacije (autobusi, vlakovi, hitna pomoć, ljekarne, veterinar, benzinske postaje, vatrogasci, vučna služba, knjižnice, muzeji, vodovod).

On the right side, there is a vertical menu titled "SISAK SVETOM KVIRINU" with the following items: BOŽIĆNI BAL, NEZAPOSLENI - NAJUGROŽENIJI I NAJZAPOSTAVLJENIJI, ODLUČNO PROTIV POVEĆANJA KAPACITETA SPALIONICA U SISKU, SVJEDOČIT ČU U NAAGU PROTIV ZLOČINACA KOJI SU POBILI MOJU OBITELJ I MOJE JOŠEVLIJANE, 35 POSTO ŽRTAVA NASILJA NJE TRAŽILO POMOĆ, IDUĆA GODINA U ZNAKU DALJNJEGA RAZVOJA GRADA, POHUŠAJ OBMANE JAVNOSTI, SIJENE MOJEGA GRADA.

The bottom of the browser window shows the taskbar with several open applications: start, Digitalni ar..., http://pan..., NOVI SISA..., Microsoft P..., Selektivno..., NEBOŠA..., Rai: proble..., and the system clock showing 11:54.

Novi sisački tjednik : 19.2.2008.

<http://www.sisak-press.hr/>

Početak arhiviranja u NSK

- Kataložni zapis za: časopise na mreži (1998) ; omeđene publikacije (2002) ; integrirajuća građa (2003)
- Studeni 2003(NSK-Srce):*Projekt uspostave sustava za preuzimanje i arhiviranje obveznog primjerka hrvatskih mrežnih publikacija:*
- Mrežna stranica: <http://www.nsk.hr/DigitalLib.aspx?id=80>

Izgradnja fonda : kriteriji odabira

- Mrežna mjesta kao publikacije/knjižnična građa
- Opći kriteriji: jezik, autor, izdavač
- Uključene vrste građe:
  - publikacije u tradicionalnom smislu: časopisi, novine, knjige, članci,
  - specifično mrežne publikacije: mrežna mjesta institucija, udruga, događaja, znanstvenih projekata, e-zini, portali (integrirajuća građa)
- dokument: *Kriteriji odabira obveznog primjerka mrežne građe za obradu i arhiviranje* <http://www.nsk.hr/DigitalLib.aspx?id=83>

Nova verzija kriterija

- Kriteriji za uključivanje osobnih stranica, blogova, foruma, wikija
- Mrežna građa s tiskanim ekvivalentom
- Građa sa sadržajem preuzetim s drugih mrežnih mjesta
- Doraditi kriterij učestalosti pobiranja ➤ problem nadzor nad
  - veličinom i kvalitetom pobiranja ;
  - stvarna i deklarirana učestalost ažuriranja stranica
- Tehnička ograničenja :
  - Format (flash, java script, baze podataka)
  - Veličina građe (limitirati gornju granicu)

Identifikacija i nakladnici

- Izravna prijava od nakladnika
  - Dokument : Obrazac za prijavu mrežne publikacije
<http://www.nsk.hr/DigitalLib.aspx?id=170>
- Služba za mrežnu građu: dopis nakladniku o pobiranju građe
  - Dokumenti: Obavijesti o pobiranju ; O Obveznom primjerku ; Preporuke za izradu mrežnih stranica
- Informacija od službi NSK (ISSN;ISBN;ISMN)
  - Preliminarni ISSN zapis

Prednosti digitalnog arhiva za nakladnike

- Bibliografski obrađene publikacije
- Čuvanje i pristup publikaciji i kada original (ili starije verzije) više ne postoje na webu
- Povećanje broja pristupa publikaciji
- Logo digitalnog arhiva na naslovnici web sjedišta
- Dokument: Obvezni primjerak mrežnih publikacija
<http://www.nsk.hr/DigitalLib.aspx?id=246>

Pristup arhiviranoj građi: praksa NSK

- Polazište:
  - Sve što je javno dostupno na mreži smatra se objavljenim
  - svatko tko objavljuje neki sadržaj je nakladnik
- Obrazac za prijavu: određivanje razine pristupa od strane nakladnika
  - Javno dostupno
  - Pristup putem povlaštene IP adrese (2 mjesta u knjižnici)
  - Samo tehnički administrator

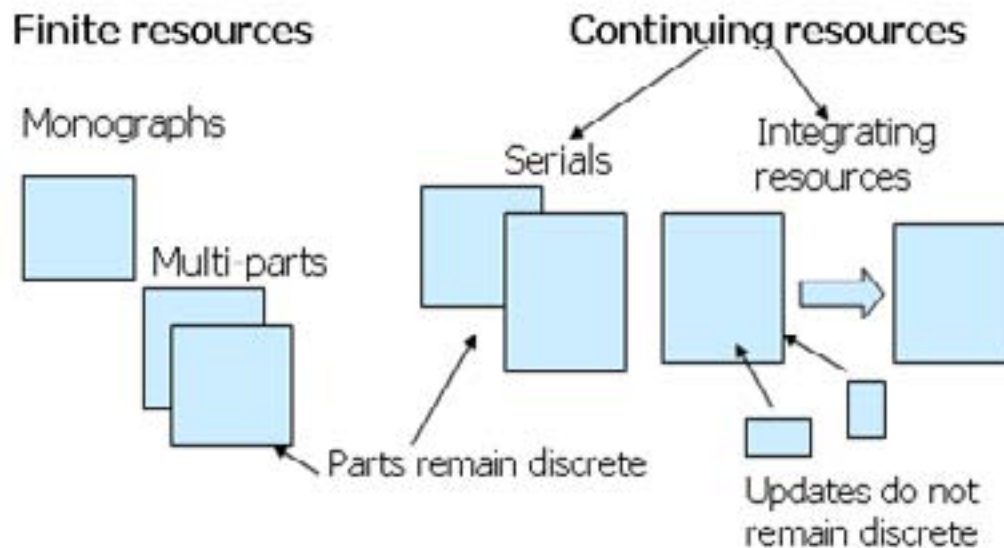

Razvojni plan: Revidirati Zakon o knjižnicama

- Izmjena članka o Obveznom primjerku mrežnih publikacija:
  - Što se prikuplja
  - Način prikupljanja građe
  - Način pristupa : prava nakladnika i prava knjižnice

Katalogizacija : vrste građe

Representation of Bibliographic Resources in AACR2

This slide is borrowed from the Library of Congress

Karakteristike građe

- Promjena svojstava građe / nestabilnost sadržaja (promjena žanra)
- Promjena bibliografskih podataka
- Promjenjivost smještaja : valjanost veze između zapisa i građe (nestanak URL-a; drugi URL; građa na više URL-ova)
- Nejasne granice bibliografske jedinice

Katalogizacija

- Norme opisa: ISBD, interne upute za katalogizaciju
- Dokument: Upute za katalogizaciju mrežne građe <<http://www.nsk.hr/e-izdanja/omedjenemrezne.pdf> >
- Funkcija kataloga ➤ izravni pristup građi
- Razmjena podataka između knjižničkog informacijskog sustava i sustava za arhiviranje

Razmjena podataka Voyager-DAMP

- oznaka zapisa/06(vrsta zapisa) = "m", "a", "c"
- oznaka zapisa/17 (potpunost zapisa) = „#“ Full level
- 001- kontrolni broj zapisa
- 245 – stvarni naslov
- Polje 007(posebna oznaka građe)
  - "c"- elektronička građa
  - "r"- mrežna građa
- 856 4# \$u <http://>
- 856 40 \$u <http://>

Rad u arhivu:

- provjera URL-a i mrežnog mjesta
- postavljanje parametara za pobiranje
  - obavezan : dubina pobiranja
  - ostali : prema strukturi mrežnih stranica
- stavljanje u red za pobiranje
- Provjera, ev. ponavljanje pobiranja
- određivanje učestalosti pobiranja
- odobravanje za prikaz u katalogu ➤
produkcija polja 865 41 \$u(arhivska kopija)

Statistika

- Veličina arhiva: 1,5 TB
- Ukupno naslova : 2004
- Ukupno pobiranja (primjeraka): 20.162
- Nestalo sa weba: 167
- Najviše prostora na disku zauzimaju portali Jutarnji.hr, T-portal, Večernji.hr
- Učestalost pobiranja: ručno:1457, nekoliko puta godišnje: 431
- Zastupljenost domena: hr (1488), com (320), net (87), org (70), info(25)

Istraživanje: utrošak vremena za katalogiziranje i arhiviranje mrežne građe

- ❑ prosječno godišnje manji broj novih zapisa nego za tiskanu građu
- ❑ isti je utrošak vremena za izradu novog zapisa kao i za izmjene postojećih zapisa ➤ česte promjene podataka i svojstava građe
- ❑ prosječno se na katalogizaciju MG troši $\frac{1}{3}$ vremena više nego na tiskane publikacije
- ❑ utrošak vremena za arhiviranje isti je kao i za katalogiziranje i ažuriranje zapisa ➤ greške na serveru, promjena smještaja (drugi URL), publikacija je potpuno nedostupna (privremeno ili konačno), promijenjena tehnologija izrade stranca - potrebno je zadati nove parametre pobiranja

---

Planovi za sljedeću fazu

- Indeksirati sadržaj arhiva te omogućiti njegovo pretraživanje
- Novo web sučelje
- Unaprijediti modul za nadzor sustava
- Unaprijediti rad modula za razmjenu podataka s knjižničnim informacijskim sustavom (katalogom) NSK :novi uvjeti razmjene
- Izrada novih verzija tehnoloških preporuka za nakladnike koje bi omogućavale lakše preuzimanje građe
- Kriteriji odabira, verzija 2
- Unaprijediti modul za izravno preuzimanje inačica publikacije od nakladnika